

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Дизайн тканин і одягу	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	нормативна
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	7

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (ОНД)

(за спеціалізацією)

Семестр 7 (осінній 2026-2027 н. р.)

Викладач	Гасем Аміна Мерзаківна, док. філософії (PhD)
E-mail	oxanalahoda@gmail.com
Заняття	за розкладом – он-лайн
Консультації	в день занять за розкладом або за домовленістю
Адреса	к. 314, поверх 3, корпус 3, вул. Мистецтв 11

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ (в умовах дистанційного навчання)

Офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи у робочі дні та в робочий час. Умови листування наступні: 1) в *темі* листа необхідно обов'язково зазначати назву дисципліни (скорочено – ОНД); 2) в полі тексту листа позначати прізвище студента, який звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) надіслані файли необхідно підписувати таким чином: *прізвище_завдання (номер або тема)*. Слід враховувати розширення: текст – *doc, docx*, ілюстрації – *jpeg, pdf*. Усі роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача у визначений ним термін. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, та консультування з викладачем повинні відбуватися виключно у визначені дні та години. За бажанням і зі спільної згоди, можна пропонувати інші форми листування або дистанційного спілкування, окрім листування через E-mail, Messenger, Viber, Telegram.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для вивчення дисципліни немає обов'язкових передумов. Однак, її освоєння передбачає наявність певного обсягу знань студентів з проектно-дослідницької діяльності та практичних навичок аналітичної роботи з різними матеріалами. А також наявність навичок користування комп'ютером із операційною системою Windows версії не нижче Windows 7, Microsoft Office 2007 або вище, браузером.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Бондаренко І., Васіна О., Іваненко Т. *Дизайнерська освіта: методика науково-дослідницької роботи студентів закладів вищої освіти : підручник. Харків : ХДАДМ, 2019. 156 с.*
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. *Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.*
3. Горбатенко І.Ю, Івашина Г.О. *Основи наукових досліджень. Підручник. Херсон, 2001.*

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Посилання на додаткові навчально-інформаційні матеріали у мережі Інтернет, зокрема, актуальні розробки у сфері дизайну одягу та в індустрії моди, відомості про актуальні наукові дослідження закордонних науковців і вітчизняних тощо надаються викладачем в процесі навчання (Link – код в HTML або PHP документі). Наголошується, що в складі вихідної документації посилання на матеріали видань, включаючи назви книг, статей, авторів публікацій і художньо-проектних творів, є обов'язковою умовою.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот і ручка для ведення конспекту. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю демонстрації тематичних презентацій і виходу до мережі Інтернет.

Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Power Point.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою курсу є надання студентам теоретичних та практичних знань та умінь в галузі проведення наукових досліджень, зокрема, у сфері дизайну одягу та модного костюма.

Завданням курсу є надання студентам можливості оволодіння необхідним понятійним апаратом й термінологічним інструментарієм наукових досліджень; сучасними методичними підходами щодо проведення наукових досліджень; використання набутих знань у професійній практичній діяльності.

Дисципліна забезпечує набуття студентами таких компетентностей:

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю і невизначеністю умов

ЗК 4 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Дисципліна забезпечує такі програмні результати навчання:

ПРН 3 – Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень;

ПРН 4 – Визначати мету, завдання та етапи проектування;

ПРН 6 – Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні;

ПРН 7 – Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень;

ПРН 8 – Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію;

ПРН 10 – Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі;

ПРН 16 – Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю отримання студентами знань та умінь з теорії та практики проведення наукових досліджень, ефективного та якісного пошуку наукової інформації. Завдання практичних семінарських занять спрямовані на формування навичок постановки наукового питання, на опанування методики роботи з науковою літературою та її систематизацією.

Дисципліна вивчається протягом 7 семестру 4-го курсу (3 кредити ECTS, 90 навчальних год., з яких: аудиторні лекційні (10 годин), практичні, семінарські заняття (20 годин), самостійна робота (60 години). Структура дисципліни складається з 2-х змістовних модулів, що містять 6 тем. Вивчення курсу завершується диференційованим заліком.

Курс складається з 2 змістовних модулів (5 тем – лекційних занять та 10 – практичних семінарських занять).

Змістовий модуль 1. Наука та наукова діяльність

Тема 1. Наука про дизайн та специфіка наукових досліджень в дизайні.

Тема 2. Підготовчий етап науково-дослідницької роботи. Вимоги до загальної структури наукового тексту.

Тема 3. Збір наукової інформації та робота з джерелами наукової інформації, їх систематизація. Академічна доброчесність в сучасній науці.

Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.

Практичні заняття:

1. Сфери наукових досліджень в дизайні одягу. Базовий термінологічно-понятійний апарат досліджень костюма і моди.
2. Логіка процесу наукового дослідження одягу, костюма та його складових у вимірі моди. Структура науково-аналітичної роботи. Вибір напрямку індивідуального наукового дослідження.
3. Збір, вивчення та критичний аналіз літературних і візуальних джерел дослідження.
4. Формування методології індивідуального тематичного наукового дослідження

Змістовний модуль 2. Впровадження тематичних наукових досліджень

Тема 5. Написання та оформлення наукових робіт студентів. Особливості захисту студентської наукової роботи.

Практичні заняття:

1. Структурування подачі інформації щодо стану вивченості обраної теми.
2. Написання розділу щодо стану вивченості обраної теми.
3. Визначення методів дослідження.
4. Оформлення бібліографії дослідження.
5. Оформлення ілюстративних додатків, схем і таблиць.
6. Форми захисту студентських науково-дослідних робіт.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних і практичних занять, а також самостійної роботи студента. Семінарські заняття спрямовано на безпосереднє відпрацювання навичок, потрібних для написання наукової роботи. Програма передбачає вибір індивідуальної тематики завдань. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення лекційних тем, пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовку рефератів.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи під час семінарських занять. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі диференційованого заліку за захист тематичного дослідження (реферату).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно зберігати тишу та вимкнути гучність телефонів. За необхідності студент має просити дозволу вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Запізнення на заняття є небажаними. Пропуски занять без поважних причин недопустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно опрацювати її матеріали. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Під час дистанційної форми навчання присутність на занятті зараховується лише при постійно увімкненій камері. Якщо камера студента вимкнена, то заняття вважається пропущеним.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ З КУРСУ (відповідно до розкладу) І РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Наука та наукова діяльність						
За розкладом семестру	1	лекція	Тема 1. Наука про дизайн та специфіка наукових досліджень в дизайні.	2		
		семінар	1. Сфери наукових досліджень в дизайні одягу. Базовий термінологічно-понятійний апарат досліджень костюма і моди	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем	1-10 балів

	2	лекція	Тема 2. Підготовчий етап науково-дослідницької роботи. Вимоги до загальної структури наукового тексту	2		
		семінар	2. Логіка процесу наукового дослідження одягу, костюма та його складових у вимірі моди. Структура науково-аналітичної роботи. Вибір напрямку індивідуального наукового дослідження	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем	1- 10 балів
	3	лекція	Тема 3. Збір наукової інформації та робота з джерелами наукової інформації, їх систематизація. Академічна доброчесність в сучасній науці	2		
		семінар	3. Збір, вивчення та критичний аналіз літературних і візуальних джерел дослідження	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем	1-10 балів
	4	лекція	Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.	2		
		семінар	5. Формування методології індивідуального тематичного наукового дослідження	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем Рейтингове оцінювання	1-10 балів (сума балів за модуль)
Змістовний модуль 2. Впровадження тематичних наукових досліджень						
За розкладом семестру	5	лекція	Тема 5. Написання та оформлення наукових робіт студентів. Особливості захисту студентської наукової роботи	2		
		семінар	1. Структурування подачі інформації щодо стану вивченості обраної теми	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем	1-5 балів
		семінар	2. Написання розділу щодо стану вивченості обраної теми	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем	1-10 балів
		семінар	3. Визначення методів дослідження	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем	1-5 балів
		семінар	4. Оформлення бібліографії дослідження	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем	1-5 балів
		семінар	5. Оформлення ілюстративних додатків, схем і таблиць	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем	1-5 балів
		семінар	6. Форми захисту студентських науково-дослідних робіт	2	Доповідь, дискусія, оцінювання викладачем Диференційований залік	1-10 балів (сума балів за модуль) 1-20 балів

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю з дисципліни є диференційований залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи та активностей під час семінарських практичних занять, а також оформити підсумкові письмову роботу за обраною темою дослідження.

Під час заліку студент може отримати від 1 до 10 додаткових балів, зокрема, за публікацію в студентських наукових виданнях або за участь в наукових студентських конференціях. Максимальна кількість балів: 10.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка ECTS	Бали	Критерії
A	90 – 100	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував вміння користуватись джерелами інформації, правильно оформив учбово-наукову роботу.
B	82 – 89	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував вміння користуватись джерелами інформації, оформив учбово-наукову роботу, але допустив 1-2 незначні помилки.
C	75 – 81	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував вміння користуватись джерелами інформації, оформив учбово-наукову роботу, але зробив декілька незначних помилок.
D	64 – 74	Студент опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, погано розуміє принципи пошуку інформації.
E	60 – 63	
FX	35 – 59	Студент недостатньо опанував матеріал, погано розуміє принципи пошуку та роботи з джерелами інформації, зробив ряд принципових помилок.
F	0 – 34	Студент не опанував матеріал, не розуміє принципи наукового пошуку, зробив багато принципіальних помилок.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

На заняттях викладач рекомендує додаткові джерела за фахом з кожної окремої теми.

Основна література:

1. Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. К. : ПАРАПАН, 2004. 240 с.
2. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. - К.: Вища шк., 1997.
3. Бондаренко І., Васіна О., Іваненко Т. Дизайнерська освіта: методика науково-дослідницької роботи студентів закладів вищої освіти : підручник. Харків : ХДАДМ, 2019. 156 с.
4. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
5. Горбатенко І.Ю., Івашина Г.О. Основи наукових досліджень. Підручник. Херсон, 2001.
6. Павлов В.І. Теоретико-методологічні засади застосування системного підходу у наукових дослідженнях: Навчальний посібник. Донецьк: ТОВ «Лебідь», 2002. 282 с.
7. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2011. 76 с.
8. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 317 с.

9. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької роботи: Підручник. 5-те вид., стер. Київ: Знання, 2006. 307 с.

Додаткова література:

1. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень з дизайну» / укладач В. В. Турчин. Харків: Харківська державна академія дизайну і мистецтв, 2015. 34 с.
2. Методологія та методика наукового дослідження (Модуль №1): конспект лекцій з дисципліни «Основи наукових досліджень з дизайну» / укладач В. В. Турчин. Харків: Харківська державна академія дизайну і мистецтв, 2015. 34 с. 4. Новіков Б.В. Творчість як спосіб здійснення гуманізму [Монографія]. К.: Видавець ПАРАПАН, 2005. -332с.
3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 12.
4. Рижова І.С. Наукові основи дизайну: Опорний конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. 58с.
5. Рижова І.С. Феномен дизайну: проблеми термінології. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. зб.наук.праць. Запоріжжя: ЗДІА, 2002. Вип.11.-С.121-129.
6. Соболев О.В. Дизайн як "інструмент" маркетингу [Текст]. Вісн. Харк. держ. акад.дизайну і мистецтв. Х., 2002. №7. С.7-14.
7. Про інформацію: Закон України No 2658-ХІІ від 02.10.1992р.із змін. // Відомості Верховної Ради України[Електронний ресурс]. 1992. No 48. Ст. 650. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-1>
8. Про науково-технічну інформацію: Закон України No 3322-ХІІ від 25.06.1993 р. // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. 1993. No 33. Ст. 345. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
9. Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисейко В. А. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. – К.: КНТЕУ, 2001. – 242 с.
10. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання: загальні положення та правила складання. Київ, 2016.
11. Шопа Я.І., Конопельник О.І., Фтомин Н.Є. Студентська наукова робота: навч. посібн. за ред. П. М. Якібчука. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 184 с.